

Παρέμβαση ΟΕΕ για τη χρηματοδότηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων

Η ελληνική οικονομία φαίνεται ότι κατάφερε πολύ γρήγορα να περιορίσει στο ελάχιστο τις οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας. Σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις, η ανάπτυξη στη χώρα μας θα πλησιάσει, στο συντηρητικό σενάριο, το 7% του ΑΕΠ, ενώ η ύφεση έκλεισε στο 9% το 2020. Αυτές οι επιδόσεις είναι άκρως ενθαρρυντικές, ενώ οι προβλέψεις και για τα επόμενα χρόνια δείχνουν ικανοποιητικές επιδόσεις.

Βέβαια, για να επιτευχθεί αυτή η εντυπωσιακή επάνοδος, διάφορα συστατικά διαδραμάτισαν καταλυτικό ρόλο. Χρειάστηκαν τόσο οι καιρίες παρεμβάσεις της Πολιτείας όσο και η επεκτατική δημοσιονομική και νομισματική πολιτική από την πλευρά της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της ΕΚΤ.

Αναμφίβολα, οι αβεβαιότητες παραμένουν στο προσκήνιο και ιδιαίτερα όσον αφορά στις υγειονομικές εξελίξεις και τις πληθωριστικές πιέσεις. Όμως, η ελληνική οικονομία είναι καλύτερα οχυρωμένη και έχοντας την εμπειρία της προηγούμενης δεκαετίας, με τα προγράμματα προσαρμογής, θα μπορέσει να αντιμετωπίσει καλύτερα τις προκλήσεις.

Αναμφισβήτητα, το Ταμείο Ανάκαμψης- το οποίο περιλαμβάνει κονδύλια άνω των 30 δισ. ευρώ - είναι ένα πολύ καλό καινοτόμο εργαλείο, αλλά δεν αποτελεί πανάκεια, καθώς χρειάζονται μεταρρυθμίσεις στη χώρα μας, με στόχο την προσέλκυση νέων επενδύσεων. Το ΟΕΕ πιστεύει ότι αυτά τα κονδύλια, μαζί με το νέο ΕΣΠΑ, θα αποτελέσουν εφελκυστήρα για την επόμενη μέρα της ελληνικής οικονομίας. Όμως, θα πρέπει να είμαστε ιδιαίτερος προσεκτικοί στην αξιοποίησή τους και να μην επαναπαυθούμε. Γιατί η ορθή και έγκαιρη αξιοποίηση αυτών των κονδυλίων θα αποτελέσει το μεγάλο στοίχημα της ελληνικής οικονομίας. Μέσω αυτών των κονδυλίων, οι ελληνικές επιχειρήσεις θα οδηγηθούν σε νέα μοντέλα ανάπτυξης και χρηματοδότησης, ακολουθώντας αρχές κυκλικής οικονομίας και πράσινης ανάπτυξης. Προς αυτήν την κατεύθυνση κινείται και ο νέος αναπτυξιακός νόμος, που το ΟΕΕ πιστεύει ότι θα διαδραματίσει καταλυτικό ρόλο στην αναγέννηση των ΜμΕ και έχει καταθέσει τις διορθωτικές του προτάσεις.

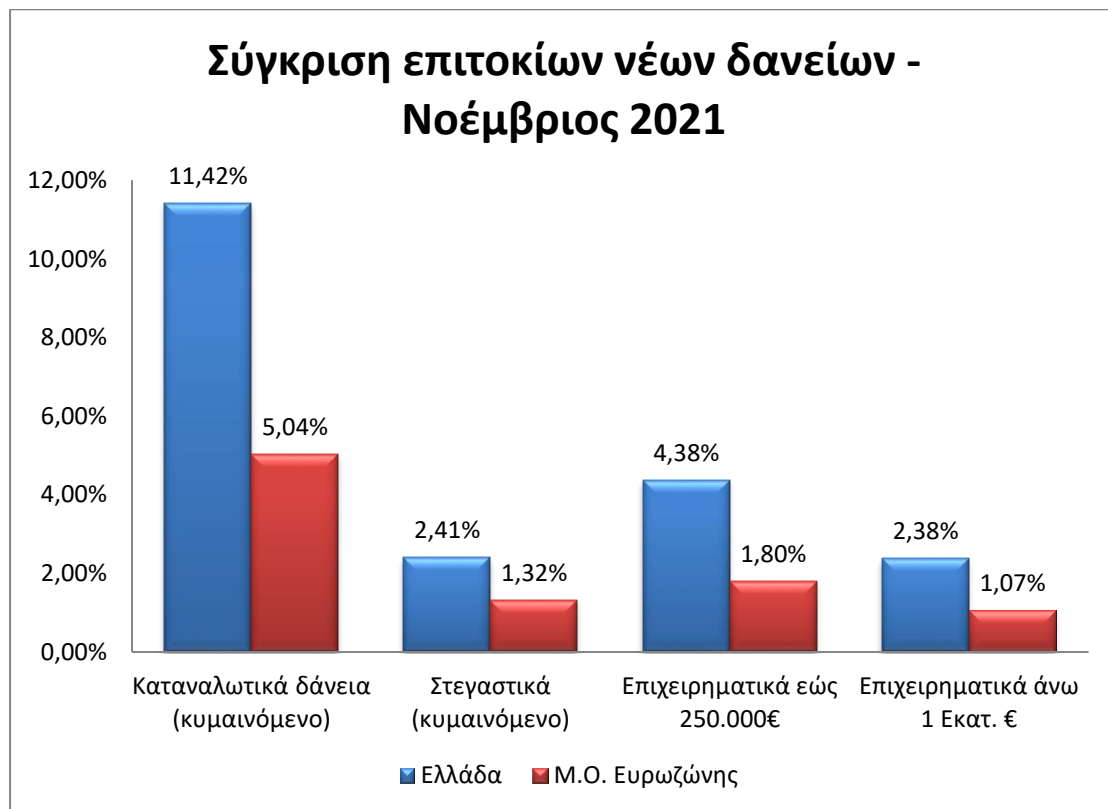
Όμως, δεν πρέπει να λησμονούμε ότι αρωγός στην προσπάθεια ανασύνταξης της ελληνικής οικονομίας υπήρξαν και συνεχίζουν να είναι οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις και οι ελεύθεροι επαγγελματίες.

Για να μπορέσουν να διατηρήσουν τον καταλυτικό τους ρόλο στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας, θα πρέπει τα πιστωτικά ιδρύματα να τους παρέχουν

τις κατάλληλες ανάσες ρευστότητας. Να εστιάσουν κυρίως σε βιώσιμες επιχειρήσεις και ιδιαιτέρως σε Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜμΕ) και ελεύθερους επαγγελματίες, που αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της ελληνικής οικονομίας.

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι ΜμΕ αντιπροσωπεύουν το 99,9% των επιχειρήσεων, δημιουργούν το 56,7% της προστιθέμενης αξίας και προσφέρουν το 83% σε ώρους απασχόλησης. Από την άλλη πλευρά, είναι πιο ευάλωτες σε εξωγενείς κραδασμούς, σαν την πρόσφατη υγειονομική κρίση.

Ο χρηματοπιστωτικός τομέας θα πρέπει να διαδραματίσει το ρόλο που του αρμόζει και να χρηματοδοτήσει τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις. Ιδιαίτερα σήμερα, που παρατηρείται αύξηση των καταθέσεων στην περίοδο της υγειονομικής κρίσης, παρά τα μηδενικά προθεσμιακά επιτόκια. Παρόλα αυτά τα μέσα επιτόκια τόσο στα νέα δάνεια όσο και στα υφιστάμενα, παραμένουν σε πολύ υψηλά επίπεδα, διπλάσια του μέσου όρου της ευρωζώνης.

Πηγή: Τράπεζα Ελλάδος και ΕΚΤ

Εξίσου καταλυτικής σημασίας, ήταν η ραγδαία μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ) και ο εκσυγχρονισμός του τραπεζικού συστήματος. Οι τράπεζες στην Ελλάδα βίωσαν μια παρατεταμένη περίοδο απαξίωσης στα χρόνια των προγραμμάτων προσαρμογής. Όμως, με

μεθοδευμένες κινήσεις κατάφεραν να ξεπεράσουν τις δυσκολίες και να διαδραματίσουν το ρόλο που τους αρμόζει, δηλαδή την παροχή ρευστότητας στην αγορά. Είναι χαρακτηριστικό ότι από το μέγιστο ύψος των 107 δισ. ευρώ που είχαν ανέλθει τα ΜΕΔ το Μάρτιο του 2016, με το δείκτη ΜΕΔ προς το σύνολο των δανείων να πλησιάζει το 50%, στο τέλος του Σεπτεμβρίου 2021 το ύψος των ΜΕΔ που βρίσκονται στους ισολογισμούς των πιστωτικών ιδρυμάτων (ενοποιημένα) υποχώρησε σε 25,5 δισ. ευρώ και ο δείκτης ΜΕΔ σε 16,4%. Προς την ίδια κατεύθυνση κινείται και η ραγδαία αύξηση των καταθέσεων των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων (34 δισ. ευρώ) κατά τη διάρκεια της υγειονομικής κρίσης, αποτελώντας ένα ακόμα εργαλείο στη φαρέτρα των τραπεζικών ιδρυμάτων.

Με τη δεύτερη περίοδο λειτουργίας του «Ηρακλή» («Ηρακλής II»), οι ελληνικές συστημικές τράπεζες στοχεύουν σε μονοψήφιο δείκτη ΜΕΔ, ο οποίος θα συγκλίνει στο μέσο ευρωπαϊκό όρο στα τέλη του 2022, και θα αποτελέσει ορόσημο για την επίτευξη της επενδυτικής βαθμίδας που τόσο έχουμε ανάγκη σαν οικονομία, αφού το πρόγραμμα «PEPP» της ΕΚΤ οδεύει προς τη λήξη του και τα ελληνικά ομόλογα θα πρέπει να στηριχθούν.

Η ολιστική αντιμετώπιση των συσσωρευμένων μη εξυπηρετούμενων δανείων στους ισολογισμούς των τραπεζών θα αποτελέσει το εφελτήριο της ελληνικής οικονομίας. Η ενίσχυση της κερδοφορίας τους θα εξασφαλίσει νέους χρηματοδοτικούς πόρους για τις επιχειρήσεις που τόσο έχουμε ανάγκη για νέες επενδύσεις και νέες θέσεις εργασίας.

Η ανάγκη παροχής ρευστότητας από τα πιστωτικά ιδρύματα γίνεται ακόμα πιο επιτακτική σήμερα. Ο ρόλος των Τραπεζών στην απορρόφηση των κονδυλίων από το Ταμείο Ανάκαμψης θα είναι καθοριστικός και δεν πρέπει να υπάρχουν καθυστερήσεις αλλά και υστέρηση κονδυλίων.

Το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδας καταθέτει στον δημόσιο διάλογο τις παρακάτω προτάσεις:

- I. Ανάγκη επανεκκίνησης των χρηματοδοτήσεων των πολιτών και των ΜμΕ, με χαμηλότερα επιτόκια, αφού και οι παγκόσμιες οικονομικές συνθήκες το επιτρέπουν αλλά και οι ισολογισμοί των τραπεζών συνεχώς βελτιώνονται
- II. Στο τομέα της χορήγησης νέων δανείων προς τους ελεύθερους επαγγελματίες και ΜμΕ θα πρέπει να εξεταστεί το καθεστώς των μικροχρηματοδοτήσεων υπό το πρίσμα του Ν. 4701/2020 και η ενίσχυσή του.

- III. Άμεση εφαρμογή του νομοσχεδίου «Κίνητρα Ανάπτυξης Επιχειρήσεων» που εξετάζει φορολογικά κίνητρα με σκοπό τη διευκόλυνση των συνενώσεων, των πάσης φύσεως εταιρικών μετασχηματισμών και συνεργασιών των μικρών και μεσαίων ελληνικών επιχειρήσεων σε πλήρη αρμονία με τον εταιρικό νόμο για τους εταιρικούς μετασχηματισμούς.
- IV. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην ιδιομορφία των ελληνικών ΜμΕ, που δεν πληρούν τα αυστηρά τραπεζικά κριτήρια για χρηματοδότηση, εξαιτίας του μεγέθους τους, τόσο από την πλευρά εργαζομένων όσο και από την πλευρά του τζίρου. Στόχος είναι η μεγέθυνση των ελληνικών επιχειρήσεων με αύξηση των ισολογισμών τους αλλά και με συνεργασίες, συγχωνεύσεις και συνδέσεις. Η φερεγγυότητα των ελληνικών επιχειρήσεων αποτελεί το μεγαλύτερο πρόβλημα του ελληνικού τραπεζικού συστήματος. Ο πτωχευτικός νόμος είναι αναμφίβολα ένα εργαλείο στα χέρια των τραπεζών και της Πολιτείας.
- V. Επαγρύπνηση για τις πληθωριστικές πιέσεις, που έχουν αρχίσει και γίνονται ορατές στην ελληνική οικονομία. Δυστυχώς, η αύξηση του πληθωρισμού είναι ένα παγκόσμιο φαινόμενο, εξαιτίας της υγειονομικής κρίσης, ενώ η έντασή του και η διάρκειά του έχουν ξεπεράσει τις αρχικές εκτιμήσεις. Αν συνοπολογίσουμε και τις δραματικές επιπτώσεις της ενεργειακής κρίσης στα οικονομικά των επιχειρήσεων, καταλαβαίνουμε ότι το επόμενο διάστημα θα είναι γεμάτο προκλήσεις για την επιβίωσή τους. Για το λόγο αυτό προτείνουμε τη δημιουργία ενός νέου προγράμματος κάλυψης παγίων δαπανών, με στόχο τον περιορισμό της ραγδαίας αύξησης της ενεργειακής δαπάνης των επιχειρήσεων, που αποτελεί και το μεγαλύτερο κόστος τους.

Η Πολιτεία, με τα διαθέσιμα εργαλεία της, πρέπει να ανακουφίσει τους φορολογούμενους και τις ΜμΕ. Οι προκλήσεις είναι συνεχείς και δεν υπάρχουν περιθώρια εφησυχασμού. Ομοίως, το τραπεζικό σύστημα οφείλει και πρέπει με γρήγορες διαδικασίες να σταθεί αρωγός στις επιχειρήσεις που τόσο έχουν ανάγκη τα προγράμματα ενίσχυσης.

Μην λησμονούμε άλλωστε, ότι οι συνέπειες της πανδημίας δεν έχουν ακόμα καταγραφεί πλήρως στην ελληνική οικονομία. Οι ληξιπρόθεσμες οφειλές των συμπολιτών μας συνεχώς αυξάνονται, 111 δισ. ευρώ προς την εφορία, 38 δισ. ευρώ προς τα ασφαλιστικά ταμεία και άνω των 90 δισ. ευρώ σε τράπεζες και εταιρείες διαχείρισης. Σε αυτά θα πρέπει να προστεθούν και τα χρέη που δημιουργήθηκαν κατά την περίοδο της υγειονομικής κρίσης καθώς και οι

επιστροφές ποσών που εκκρεμούν από διάφορα ευεργετικά εργαλεία της Πολιτείας.

Συνοψίζοντας, οι Τράπεζες οφείλουν να στηρίξουν την ελληνική οικονομία. Υπάρχουν διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία και με τη στήριξη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και της Ευρωπαϊκής Τράπεζα Επενδύσεων, οι όροι δανεισμού μπορεί να είναι ιδιαίτερος ευνοϊκοί. Άμεσα πρέπει να δοθεί λύση τόσο για τον αυξανόμενο ρυθμό απόρριψης επιχειρηματικών δανείων όσο και για το ύψος των επιτοκίων στις νέες δανειακές συμβάσεις. Τέλος, θα πρέπει να ληφθούν οι κατάλληλες πρωτοβουλίες ώστε και οι ΜμΕ να καρπωθούν τα οφέλη των κονδυλίων και να αναπτυχθούν ραγδαία και καινοτόμα.

Το ΟΕΕ, ανταποκρινόμενο στο θεσμικό του ρόλο ως σύμβουλος της Πολιτείας για τα θέματα της οικονομίας, αυτονοήτως τίθεται στη διάθεση της Κυβέρνησης στην προσπάθεια που οφείλει να γίνει σε όλα τα επίπεδα, της ενημέρωσης, της επιτάχυνσης των διαδικασιών, της γρήγορης εκταμίευσης των χρηματοδοτικών ενισχύσεων, ώστε οι ΜμΕ που τόσο στηρίζεται σε αυτές η ελληνική οικονομία να επιβιώσουν και να αναπτυχθούν σε αυτό το τόσο δύσκολο επιχειρηματικό περιβάλλον. Για το λόγο αυτό προκρίνουμε να εξεταστεί η συμμετοχή του ΟΕΕ, τόσο στο στάδιο της προετοιμασίας των προτάσεων που θα ενταχθούν στο Ταμείο Ανάκαμψης (RRF) όσο και στο στάδιο της υλοποίησης και της αξιολόγησης, αφού η εμπειρία τόσο του Φορέα όσο και των μελών μας μπορεί να αποβεί καθοριστική στην άμεση εκταμίευση των χρηματοδοτήσεων.